№ 198. Środa 31. Sierpnia 1859. Rok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Ofiary na potrzeby państwa.

W obwodzie żółkiewskim. Ofiarowali miesięcznie na czas wojny, zaczawszy od 1. lipca 1859. PP.: Piotr Duchnowski, przełoż. obwod. po 4zł., Kafka, Józef Weinfeld i Rudolf Ciszka, komisarze obwodowi po 3zł. w. a., a Józef Nawratil obligacyę długu państwa na 20zł. m. k. na wsparcie ranionych żołnierzy.

W obwodzie kołomyjskim. Ofiarowali raz na zawsze w gotówce PP.: Leon Rosenheck, doktor medycyny w Kołomyi 10zł. 50c., dr. Wilhelm Rasch, adwokat 15zł. 75c., a Gerszon Leitmann, izraelicki nauczyciel religii 26zł. 25c. w. a. W *Horodence* ofiarowali następujący c. k. urzędnicy i słudzy do odciągania w 12 ratach miesięcznych od pensyi, a mianowicie: Józef Zajączkowski, przełożony powiatu 60zł., Franciszek Usieknięwicz i Adam Bienkowski, adjunkci powiatowi po 12zł., Józef Nowicki i Jan Wysocki, aktuaryusze powiatowi, Mikołaj Zaleski, Józef Szczepański i Alex. Hańkiewicz, kanceliści urzędu powiatowego, każdy po 12zł., Wincenty Prayer, woźny 2zł. 40c., Tomasz Gordaszewski, dyurnista 12zł., Józef Christa, Piotr Hallas i Filip Zaniewicz, słudzy urzędu powiatowego po 2zł. 40c., a Hipolit Suchorowski, kancelista urzędu powiatowegp raz na zawsze 5zł. w. a.

W obwodzie tarnopolskim. Ofiarowali PP.: Karol Horwath, komisarz obwodowy po 3zł. miesięcznie przez rok zacząwszy od 1. czerwca 1859, Hipolit Sabath, konceptowy praktykant namiestnictwa po 1zł. miesięcznie przez rok zacząwszy od 1. lipca 1859, a Wiktor Dobrowolski, podinspektor podatkowy po 1zł. wal. austr. miesięcznie przez rok zacząwszy od 1. sierpnia 1859, nakoniec obowiązał się Gustaw Hausknecht, komisarz obwodowy, odstąpić na potrzeby państwa przypadającą za każdą podróż taksę milową a z dyet opuścić po 50c. dziennie.

Dla założenia szkoły trywialnej w miasteczku *Stratynie*, w obwodzie brzeżańskim obowiązała się tamtejsza gmina miejska, wiejska i żydowska wystawić budynek szkolny z drzewa, które zapewniła właścicielka Stratyna, W. Konstancya Brzostowska z swoich lasów, utrzymywać szkołę i wszystkie jej porządki zawsze w dobrym stanie, i na utrzymanie każdoczesnego nauczyciela płacić rocznie sto ośmdziesiąt trzy (183) zł. 75 c. w. a., z czego podług zobowiązania przypada na gminę wiejską 105 zł., na gminę żydowską 52 zł. a na gminę miejską 26 zł. w. a. — Prócz tego obowiązała się wiejska gmina Stratyna dodawać rocznie na wyposażenie nauczyciela 4 mecy żyta i 4 mecy jęczmienia.

Dalej ofiarowały się wszystkie trzy gminy, zrębywać i przystawiać na opał szkoły bezpłatnie dziesięć sągów twardego drzewa, ofiarowanego rocznie z lasów W. właścicielki Stratyna, zajmować się posługą przy szkole i do roku szkolnego $18^{59}/_{60}$ kupić z własnych funduszów jeszcze ogród dla szkoły przynajmniej objętości 1 morga.

Nakoniec obowiązała się W. właścicielka Stratyna, Konstancya Brzostowska dożywotnie dodawać na wyposażenie nauczyciela po 21 zł. w. a. rocznie.

Okazaną temi ofiarami, pożyteczną dla ogółu troskliwość o poparcie oświaty między ludem podaje c. k. namiestnictwo z należytem uznaniem do wiadomości powszechnej.

Sprawy krajowe.

(Agronomiczne zakłady hipoteczne. — Bataliony ochotnicze rozwiązane. — Przedaż koni dostawionych.)

Wiedeń, 28. sierpnia. *Litgr. kor. austr.* pisze: Z jeneralnego raportu, przedłożonego patryotyczno-ekonomicznemu towarzystwu w Czechach na ostatniem posiedzeniu jego w maju, dowiadujemy się, że na wniosek zastępcy prezydenta uchwalono zanieść prośbę do wys. ministeryum spraw wewnętrznych o utworzenie agronomicznego zakładu hypotekarnego w Czechach. Poparto tę prośbę przedstawieniem trudności w uzyskaniu pieniędzy na mały procent, by w razie wypowiedzenia można uczynić zadość swemu zobowiązaniu i zaprowadzić potrzebne ulepszenia. Podobne prośby wniosły także inne towarzystwa gospodarskie, między innemi powiatowe towarzystwo gospodarskie w Znojmie i. t. p. Rzeczony raport jeneralny poświęca także obszerną rozprawę statystyce gospodarskiej i jej pożyteczności, i proponuje na rok administracyjny 1859 stosowną subwencyę.

— Uchwalono już rozwiązanie obydwóch w Morawii ochotniczych batalionów strzeleckich. Z wyższego rozkazu mają ci ochotnicy, którzy chcą wystąpić ze służby, rozpuszczeni być z certyfikatami do domu, a z tych, coby życzyli sobie w służbie i nadal pozostać, należy uformować regularny batalion strzelców. Oficerowie korpusu strzeleckiego pozostać mają do czasu w tym samym stanie aż do dalszego postanowienia najwyższego. Z przyzwolonego wystąpienia korzystało już część ochotników, lecz tylko mniejsza, większa ich część chce jak się zdaje pozostać nadal w służbie wojskowej.

— W Lincu wyszło następujące obwieszczenie c. k. namiestnictwa:

Po spokojnej zmianie stosunków bieżących stała się już niepotrzebną jedna część koni dostawionych niedawnemi czasy w potrzeb c. k. armii, a tym sposobem nadarzyła się sposobność nagrodzić ubytek koni w gospodarstwie wiejskiem spowodowany liczną lecz niezbędną dostawą ich dla wojska, tudzież najmocniej w tej mierze dotkniętym krainom przynieść ulgę niejaką.

Za porozumieniem się w tej sprawie z odnoszącemi się władzami centralnemi nastąpi to w drodze publicznej przedaży koni zbywających, przedewszystkiem klaczy do przychowku, a to w taki sposób, że obok nastręczenia mieszkańcom możności nabycia koni potrzebnych pod łatwemi jak tylko być może warunkami, zabezpieczony ma być i skarb publiczny od strat zbyt wielkich.

Przy wykonaniu tej przedaży koni wojskowych ma zwierzchność wojskowa uczynić odpowiedni wybor klaczy przychodzących do przedaży w odnoszącym się kraju koronnym według rasy i pochodzenia, a dla większego ułatwienia kupcom wyznaczone będą odpowiednie stacye przedaży. Każdy też z krajów koronnych ma przy tej przedaży koni wojskowych uwzględniony być w miarę dostawionych koni czasy ostatniemi, i którato zasada utrzymana być ma i co do zasady rozróżnienienia klaczy do przychowku przeznaczonych według rozmaitych ras krajowych.

Stacye przedaży zbędnych w c. k. armii koni i przeznaczonych dla Austryi powyżej Anizy, będą publicznie ogłoszone razem z liczbą koni do przedaży przychodzących i z terminem przedaży.

Podając obwieszczenie niniejsze do wiadomości powszechnej, zaprasza się przedewszystkiem ludność wiejską trudniącą się chowem koni, by wzięła udział w przyszłej przedaży koni, i we własnym interesie poparła życzliwe zamiary administracyi rządowej.

Ameryka.

(Handel niewolnikami.)

Nowy Jork, 6. sierpnia. Według listu z Bostonu uzbrajają w Salem dwa okręta przeznaczone do handlu niewolnikami. Przedsiębiercy należą jak słychać do pewnego kupieckiego domu hiszpańskiego w Nowym Jorku. Według doniesień z Washingtonu wylądowało niedawno 600 Afrykanów na wybrzeżu Florydy w pobliżu Tampa. Zaraz po wylądowaniu spalono okręt. Wiadomość tę podał marszałek Stanów zjednoczonych, p. Blackburn.

Hiszpania.

(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.)

Madryt, 23. sierpnia. Królowa uda się temi dniami do Segowi zwiedzić szkołę artyleryi. — Znany malarz L. Ferrant maluje teraz z polecenia dworu, wylądowanie Infanta Don Sebastian w Alikante i jego przyjęcie u królowej w pałacu Lagrania.

— *Gaceta* ogłasza ważne rozporządzenia, które odnoszą się do podziału terytoryum hiszpańskiego podług projektu komisyi statystycznej. Prócz tego oznajmia dziennik urzędowy powtórnie ustawę, która zakazuje niewolnictwo w posiadłościach u wybrzeża Gwinei.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Obóz w Aldershot. — Wiadomości bieżące. — Zaopatrzenie floty w działa. — Szczegóły buntu na okrętach morza śródziemnego. — Doniesienie z Przylądku. — Petycye w ciągu ostatniej sesyi.)

Londyn, 25. sierpnia. Królowa przybyła przedwczoraj wieczór w dobrem zdrowiu z Aldershot do Osborne. Na odbytych w jej obecności manewrach, które przedstawiały obronę obozu przeciw postępującej z Farnham armii inwazyjnej, znajdował się także hrabia Paryża.

— Królowa odbędzie tą razą podróż do Edinburga nocą, wyjeżdżając z Londynu o godzinie 9. wieczorem, a to dla uniknienia upału, który wzmógł się wielce ostatniemi dniami. Oprócz małżonka królewskiego towarzyszyć będą Królowej w tej podróży książę Artur i księżniczki Alika, Helena i Ludwika.

— Kapitanom okrętów angielskich, którzy pomagali przy zakładaniu telegrafu zaatlantyckiego, przesłało teraz miasto Nowy York odpowiednie nagrody: kapitanowi Preedy z okrętu „Agamemnon" złotą puszkę z adresem dziękczynnym, a kapitanom Aldham i Daymann z okrętów „Valorous" i „Cyclops" złote medale z stosownemi napisami.

— *Morning Herald* i *Advertiser* zajmują się kwestyą fortyfikacyi Antwerpii, i wyrażają swą radość z powodu zapadłego wotum izby belgijskiej.

— Korespondent dziennika *Times* pisze z Marsylii pod dniem 19. sierpnia:

„W Toulonie obiega pogłoska, że nadszedł rozkaz admiralicyi, by nie rozbrajać dalej flotę, owszem zaopatrzyć lepiej w działa warownie, które bronią przystępu do portu. Sam naliczyłem w jednym rzędzie warowni 34, w drugim 24. w trzecim 10. a w czwartym 12 nowo ustawionych armat. Nadto pod małem poddaszem leży jeszcze sześć dział gwintowanych, do których dorabiano właśnie zamki. Pokazuje się więc, że od czasu mego ostatniego pobytu w Toulonie przybyło do warowni 86 nowych dział gwintowanych, wszystkie trzydziestofuntowe. Słyszałem, że co tydzień przychodzi do arsenału około 20 nowych dział, a jak tylko otrzymają zamki, dostają się zaraz na pokłady okrętów służbowych w zamian za stare działa, które idą do okrętów nie pełniących służby czynnej. Francuska flota posiada daleko bogatszą artyleryę gwintowaną niż sobie wyobrażają w Anglii. Każdy z okrętów liniowych i każda fregata ma przynajmniej kilka dział gwintowanych, a z każdym dniem wzmaga się ich liczba. Łodzie kanonierskie nie znają innych dział prócz gwintowanych."

— Niedawno temu donosiły dzienniki, że na pokładzie pewnego angielskiego okrętu wojennego na wodach neapolitańskich wybuchł bunt między osadą. Nadeszły teraz bliższe wiadomości, które lepiej wyświęcają całe zdarzenie. Na kilka dni przedtem, nim złożona z pięciu okrętów liniowych eskadra angielska miała pod wodzą wiceadmirała Fanshawe odpłynąć z Castellamare do Palermo, zbuntowała się rzeczywiście część załogi okrętu admiralskiego „Marlborough", stojącego pod rozkazami lorda Kerr. Niesforni żołnierze pochwycili za kule i ciskali niemi na oficerów. Na szczęście udało się admirałowi przywrócić spokój, nie używając środków gwałtownych. Przemówił sam dobitnie do malkontentów i pozwolił im złożyć na piśmie swe zażalenia. Żałoby te były bardzo liczne i różnego rodzaju. Mianowicie skarżyli się żołnierze, że im oficerowie nie pozwalają użyć wczasu, ale po całych nocach zaprawiają do służby wojskowej, inni żalili się, że nie mogą nigdy otrzymać pozwolenia wyjść na ląd. Kilku przewodźców okuto w żelaza, a zapewne w Baje złoży się na nich sąd wojenny. Eskadra wiceadmirała Fanshawe miała w Palermo złączyć się z flotyla admirała Mundy. Na pokładzie okrętu Hibernia popadł jeden z żołnierzy wyrokowi śmierci za jakąś zbrodnię.

— Według najnowszych wiadomości z Przylądku panuje w kraju spokój niezakłócony, tylko drożyzna i brak sił roboczych dają się czuć dotkliwie. Parlament odroczył się dnia 8. lipca.

— Podczas ostatniej krótkiej sesyi przedłożono parlamentowi 1929 petycyi z 220.459 odpisami. Między tem 58.737 o skrócenie godzin roboczych w kopalniach, 51.118 o zatrzymanie nauki biblijnej w szkołach indyjskich, 22.946 przeciw zaproponowanym zmianom na uniwersytetach szkockich, 10.692 na rzecz małżeństw między szwagrem i szwagrową, 7533 za balotowaniem, 7011 przeciw wspólnemu nauczaniu szkolnemu dzieci katolickich i protestanckich, 4789 przeciw handlowi opium, 2898 za zniesieniem podatku od papieru, 2731 przeciw i 193 za zniesieniem podatku kościelnego itd.

Francya.

(Redukcya armii. — Wiadomości bieżące. — Przejazd Szwajcarów z Neapolu. — Stan zdrowia marszałka Bosquet. — Wypadki dzienne. — Korespondencye z Anglii. — Zaopatrzenie powracających jeńców austryackich. — Wiadomości z departamentów.)

Paryż, 25. sierpnia. Ogłoszona telegrafem nota Monitora redukcyi armii opiewa dosłownie: „Ponieważ Cesarz rozkazał stan czynny wojska z stopy wojennej przenieść na stopę pokoju, wydał marszałek minister wojny okolnikiem z 22. sierpnia władzom wojskowym następujące instrukcye: Stojących obecnie pod chorągwiami żołnierzy, mających otrzymać abszyt w roku 1859, należy uprzednio (par anticipation) rozpuścić do domu i zapisać w listy rezerwowe w okręgach rekrutacyjnych, które mają polecenie wydawać im abszyty. Z tego rozpuszczenia, które ma nastąpić 20. września b. r. wyjęci są: 1) wojownicy zaproponowani do pensyi; 2) wojownicy, którzy zgłoszą się, że chcą wejść w nową kapitulacyę; 3) ochotnicy i zwerbowani na mocy ustawy z 21. marca 1832 na nowo do służby, którzy sobie życzą opuścić korpus aż po upływie czasu swej służby; 4) zwerbowani na nowo i ochotnicy zwerbowani którzy według przepisów prawa służą od 26. kwietnia 1855; 5) wojownicy należący jako aresztanci do karnych kompanii fizylierów i pionierów. Mających otrzymać abszyt podoficerów, kapralów, sierżantów i żołnierzy wyborowych, którzy uprzednio będą rozpuszczeni do domu, należy w ich korpusach innymi zastąpić. Rozpuszczeni uprzednio wojownicy, którzy życzą sobie mieszkać w departamentach Sekwany, tudzież Seine-et-Oise, mogą to pozwolenie tylko wtedy otrzymać, jeżeli mają familię tamże osiadłą, albo jeżeli się wykażą, że mają zatrudnienie, które pokryje ich wydatek. Oprócz tego mają jenerałowie inspekcyjni i dowodzący jenerałowie dywizyi wojskowych dawać urlop na pół roku tym żołnierzom, którzy od czasu swego wstąpienia do armii znajdują się w przypadku wyjątkowym, przewidzianym w art. 13. ustawy z 21. marca 1832. i złożą na to dowód, równie jak tym, którzy udowodnią, że do wsparcia familii są nieodbicie potrzebni. Odejście tych wojowników nastąpi na dniu 1. października. Wyjęci są z tego rozporządzenia żołnierze, którzy służą na mocy kapitulacyi zawartych według warunków ustawy z 26. kwietnia 1855."

Książę Mojano, który przybył w osobnej misyi Króla neapolitańskiego do Paryża, powrócił dziś do stolicy neapolitańskiej.

Pan Maudat de Grancey, okrętowy porucznik i adjutant admirała Rigault de Genouilly, przybył tu z ważnemi depeszami admirała do Cesarza. Dokumenta te zawierają propozycye pokoju Cesarza Kochinchiny.

— Hrabia Morny, prezydent rady jeneralnej departamentu Puy-de-Dome, zagaił sesyę tej rady mową, w której wspominając stosunki Francyi z Anglią ręczył kilkakrotnie za spokojne zamiary Cesarza, i starał się dowieść, że obawy wtargnięcia Francuzów do Anglii są przesadzone, i że uśmierzy je zupełnie postanowienie Cesarza, ażeby zatrudnić Francyę dziełami pokoju.

— Młody Wielki Książę toskański Ferdynand IV. schodzi się często z hrabią Walewskim. Temi dniami był znowu w Etiolles na obiedzie u hrabi Walewskiego w towarzystwie księcia Ryszarda Metternicha.

— Wczoraj zawinęło do Marsylii na 7 okrętach 2000 ludzi wojska szwajcarskiego z Neapolu, a dziś wyprawiono ich dalej koleją lugduńską na Genewę do Szwajcaryi. Pomiędzy temi 7 okrętami były dwa neapolitańskie statki wojenne.

— Marszałek Bosquet doznał nowego napadu apoplexyi, i odjęło mu prawie całkiem bok prawy. — *Siécle* dowodzi w dłuższej rozprawie, że amnestyonowani, którzy teraz wrócić chcą do Francyi nie podpadają ustawie bezpieczeństwa, i spodziewa się, że na przyszłem już posiedzeniu izby rząd zaproponuje zniesienie ustawy bezpieczeństwa.

— Dziennik *Pays* rad wierzy, by *La Patrie* nie wyrażała opinii rządu, i że w swych uwagach i rozumowaniach idzie tylko za osobistem przekonaniem redakcyi, podnosząc zaś kwestyę włoską, pisze między innemi w sprawie restauracyi średnio-włoskich książąt:

„Mówią, że średnie Włochy posiadają armię pod dobrem dowództwem i dość silną, by wymódz szacunek dla woli narodu. Cóż to znaczy? Oto armia toskańska może stawić opór temu lub owemu rozwiązaniu rzeczy, ale sama o sobie nie może nic rozstrzygać stanowczo.

Jeśli Król sardyński nie przyzwoli na połączenie, czy Toskania wypowie mu wojnę, aby go zmusić odwołać swe postanowienie?

A jeśli książęta, przyzwani na tron z ramienia zgromadzenia narodowego w miejsce dynastyi lotaryńskiej nie przyjmą wyboru, jakiemiż środkami przezwycięży Toskania ich opór? Żadnemi.

Obrady toskańskiego zgromadzenia narodowego nie wpływają stanowczo na sytuacyę, nie załatwiają zatem kwestyi, ale ją utrudniają."

Na końcu ubolewa *Pays*, że dotychczasowe zachowanie się dziennika *Patrie* powiększyło tylko trudności załatwienia, w duchu traktatu pokoju w Villafranca, a takie rozwiązanie jest zdaniem dziennika *Pays* najpraktyczniejsze i najpewniejsze.

— *Pays* zawiera następującą wiadomość: Z Londynu piszą z dnia 22go sierpnia, że tajna rada dla Indyów powzięła ważną uchwałę. Na usilne przedstawienie lorda Clyde postanowiła wysłać 2500 żołnierza posiłków i znaczny materyał. Równocześnie najęła 7 okrętów transportowych dla przewozu tych wojsk. Okręta rzeczone odpłynąć mają 1. września do Bombaju i do Kalkuty. Zdaje się więc, że powstania jeszcze całkiem nie przytłumiono, jak o tem niektóre dzienniki indyjskie upewniały.

— *Monitor* oświadcza, że wojskowi austryaccy, którzy wracają z niewoli francuskiej, mają potrzebne swe utrzymanie i wygodę. Rząd francuski obchodził się z jeńcami wojennymi jakby z swymi własnymi żołnierzami, odwoził ich do granicy koleją żelazną i obdarował przy wypuszczeniu każdego z nich 10 franków. A jeśli w Sztrasburgu zbierano składki na tych jeńców, tedy był to czyn dobrowolny i życzliwy mieszkańców tamtejszych, pragnących uprzyjemnić ile możności powrót dzielnych chociaż nieszczęśliwych wojowników. Dalej donosi dziennik urzędowy o kolonii w Meltray dla poprawy dzieci.

W Nantes przyjmowano bardzo wdzięcznie dnia 20go b. m. prefekta, który położył wielkie zasługi ulepszeniami ujścia Loary. W Boulogne-sur-Mer zamyślają o wielkich budowach w porcie z nakładem 2,800.000 franków. — Namioty w obozie St. Maur znikły zupełnie, a wojska wróciły na swe leże.

Szwajcarya.

(Utrudzenie pograniczne. — Sprawa pułków szwajcarskich.)

Berna, 23. sierpnia. Na podaną żałobę, że od czasu zaprowadzenia piemonckiego rządu znacznie utrudniona jest komunikacya pograniczna między Szwajcaryą i Lombardyą, postanowiła rada federacyjna wstawić się do rządu w Turynie o ułatwienia. Za każde przekroczenie granicy z kantonów Graubünden i Tessyn, pobierają, jak donosi *Bund*, 2 franki za widymowanie paszportu, co dla robotników, ubogich i właścicieli gruntów po tamtej stronie granicy jest nieznośnym ciężarem. Na granicy piemonckiej postępują w tej mierze w ten sposób, że mieszkańce pograniczni muszą tę taxę tylko raz na rok składać. Żądają więc, aby na szwajcarsko-lombardzkiej granicy albo taki sam sposób zaprowadzono, albo żeby dotychczasową normę zatrzymano, któraby się podobnież z stosunkami zgadzała.

— Pułki szwajcarskie w Neapolu nie przystały na zaproponowane im zmiany i zostały zupełnie rozwiązane. Tak upewniają najnowsze doniesienia. Nietylko więc drugi i trzeci pułk, co brał udział w buncie z 7. i 8. lipca, ale także pierwszy i czwarty wraca do kraju. Czwarty berneński, najwierniejszy ze wszystkich, pierwszy odpłynął z kraju. Zapytany czy chce przeistoczyć się w dwa bataliony strzelców i złożyć chorągiew pułkową w arsenale, odpowiedział jenerałowi v. Wytlenbach jednomyślną protestacyą a między żołnierzami powstał taki duch oporu i niesubordynacyi, że mimo wszelkich zabiegów i usiłowań musiano nakoniec rozwiązać pułki i uwolnić żołnierzy od dalszej służby.

Żołnierze wsiadają w drobnych oddziałach na okręta i niebawem staną na ziemi ojczystej. Winę tych smutnych zajść należy przypisać głównie błędom wojskowej komendy. Już oddawna powstawały żałoby na zanadto surowe postępowanie oficerów, mianowicie odkąd rząd przestał zawierać kapitulacyę z szwajcarskiemi rządami a wszedł w bezpośrednie układy z wyższymi oficerami. Do tego przyłączyła się jeszcze niedbałość i zbytna uległość rządu dla tendencyjnego żądania rządu berneńskiego, aby ująć pułkom narodowe sztandary szwajcarskie. Pewna także, że we wszystkiem tem działały i pewne wpływy rewolucyjne, podsycane z Szwajcaryi. Wszakże w roku 1848 występowały wpływy te o wiele silniej, a przecież pułki szwajcarskie wytrwały w swej wierności i karności, uświeconej wiekami w historyi. Jakie skutki dla Neapolu pociągną za sobą te zajścia wojskowe na przyszłość, trudno przewidzieć dziś stanowczo.

— Rada związkowa postanowiła przesłać wydaną przez zgromadzenie związkowe ustawę o werbunku konzulom szwajcarskim we Włoszech, Francyi i Holandyi z tem poleceniem, by według możności starali się o jej wykonanie, i by radzie związkowej przesłali listę zawerbowanych, jeśli w tej mierze powezmą wiadomość. Równie i rządy kantonalne wezwano okólnikiem, by czuwały nad wykonaniem tej ustawy, a w końcu poleciła rada związkowa podać to do wiadomości państw ościennych.

Włochy.

(Rządy Fariniego. — Rozkaz dzienny Garybaldego.)

Parmeński dyktator Farini mianował adwokata Manfredi swoim delegatem, ale sobie zachował całą administracyę polityczną i wojskową. Ogłosił, że wszystkie dotychczasowe ustawy pozostają na teraz w mocy obowiązującej, ale rogatki celne od Piemontu zniósł z 1. września. Wszelkie rozkazy wychodzą „imieniem narodowego rządu prowincyi parmeńskich.“

Florencya, 20. sierpnia. Dziennikowi *Patrie* donoszą, że jenerał Garybaldi wysyła jednego z swych adjutantów w misyi do Paryża. W rozkazie dziennym do armii powiada Garybaldi: „Każę każdego rozstrzelać, ktokolwiek mienić się będzie Mazzinistą, republikanem, socyalistą a nawet Garybaldzistą. Ja potrzebuję tylko żołnierzy i Włochów.“

Niemce.

(Przyszłe prace sejmu.)

Berlin, 25. sierpnia. Względem projektów, jakie mają być przedłożone przyszłemu sejmowi, donoszą dzienniki tutejsze, że ministeryum spraw wewnętrznych przedłoży ustawę względem odgraniczenia powiatów wyborczych i zarys co do policyi po wsiach. Zaprzeczają jednak, by przygotowano nową ustawę wyborczą lub nowy regulamin gmin wiejskich i miejskich, tudzież regulamin obwodowy i prowincyonalny. *Neue Preus. Ztg.* dodaje przy tem, że tak ustawa o wyborach w powiatach, jak niemniej i regulamin policyi po wsiach nie są jeszcze zupełnie wypracowane, i że przeto nieobradowano nad niemi w ministeryum państwa. O domniemanych zmianach ustawy rękodzielniczej z roku 1849 donoszą zresztą, że przedmiot ten należy najprzód do ministerstwa handlu, i że rozpoczęte w tej mierze prace uprzednie będą jeszcze tego roku ukończone. Natomiast nastąpić ma zmiana w ustawie o kolei żelaznej, a rozporządzenia odnoszące się do podatku gruntowego i ustawa o ślubach małżeńskich mają być wzięte na sejmie krajowym pod rozpoznanie.

Szwecya i Norwegia.

(Ustawawa o innowiercach.)

Sztokholm, 20. sierpnia. Rząd zajęty ułożeniem ustawy o innowiercach, pracuje by odstąpienie od luterskiego wyznania w Szwecyi nie pociągało za sobą kary wydalenia z kraju.

— Dziennik tutejszy *Vaektaren* (Strażnik) zawiera osnowę obydwóch ustaw o tolerancyi religijnej, które z rozkazu rządu wypracowane, przedłożono teraz do rozpoznania najwyższemu trybunałowi sądowemu. Pierwsza z nich nosi nazwę: Projekt do rozporządzenia względem innowierców i dopełniania obrzadków ich religijnych. Znosi plakat religijny z roku 1781 i składa się z 17 paragrafów. Drugiej ustawy taka nazwa: Projekt do rozporządzenia względem zmiany postanowień o odpowiedzialności tych, którzy chwytają się fałszywej nauki religijnej, lub ją rozszerzają. Zawiera 7 paragrafów.

Rosya.

(Pożyczka. — Swobody żydom. — Interwencya w Chinach. — Pobór wojska. — Kolej saratowska. — Stypendya.)

Petersburg, 17. sierpnia. Ministeryum finansów obwieszcza z urzędu, że z dniem 1. (13) sierpnia rozpoczęły się na nowo w Londynie i Berlinie subskrypcye na zagraniczną trzyprocentową pożyczkę dwunastu milionów funt. szterl. po kursie 68 za 100 i procentem od 1. maja.

— *Gazeta senacka* zawiera ukaz cesarski, który kupcom izraelickim wszystkich trzech gild pozwala trudnić się handlem i nabywać posiadłości nieruchome w Sebastopolu i w Mikołajewie.

— Francuski dziennik *Pays* otrzymał wiadomości, że między gabinetem petersburskim a Pekinem toczą się ważne układy. Chodzi o interwencyę rządu rosyjskiego, by przytłumić powstanie w Chinach.

— Do nowopruskiej gazety piszą z Petersburga pod dniem 10. sierpnia: Zdaje się, że w krótkim czasie nastąpi pobór wojskowy w całym obrębie państwa. Spodziewają go się najprędzej w miesiącu listopadzie, kiedy pokończą się już zupełnie roboty polne. Cztery korpusy armii, postawione w czasie wojny włoskiej na stopie wojennej nie uzupełniły się jak należało. Okazała się też niezbędna potrzeba przystąpić niezwłocznie do rekrutacyi, lubo pierwotnie było w zamiarze, przeczekać aż do zupełnego uregulowania stosunków włościańskich. W wielu guberniach powstało bowiem między ludem mniemanie, że nowe postanowienia rządowe zamierzają raczej uwolnić chłopa od rekrutacyi niż znieść powinności poddańcze. Pogłoski o koncentracyi wojsk na Podolu i w Besarabii przygłuchły zupełnie. W znacznych siłach nie stoją wojska nigdzie, wyjąwszy w stałym powońskim obozie koło Warszawy. Nie słychać także nic o tak głośnych do niedawna przygotowaniach wojennych. Wszystko co o tem wiadomo, ogranicza się na tem jedynie, że kilku jenerałów brygady z tak zwanej „odstawki“ wstąpiło na powrót do czynnej służby.

— *Gazeta senacka* ogłasza potwierdzone na d. 29. z. m. statuta towarzystwa akcyonaryuszów na budowę kolei żelaznej z Moskwy do Saratowa. Kolej ta połączy miasto Kołomnę, Riezań i Morzańsk z rzekami Moskwą, Oką, Proną, Czną i Wołgą i zetknie się sama z wielką mikołajewską czyli petersbursko-moskiewską linią. Rząd gwarantuje towarzystwu 4½ czystego procentu od włożonych kapitałów z tem tylko zastrzeżeniem, żeby gwarancya ta nie rozciągała się na większą sumę jak 2.025.000 rubli sr.

— Petersbuskie gildy kupieckie otrzymały pozwolenie utworzyć w rozmaitych szkołach stolicy czterdzieście stypendyów na cześć i w pamięć bliskiej pełnoletności Wielkiego księcia następcy tronu. W mieście samem robią wielkie przygotowania, aby dzień ten z należytą obchodzić uroczystością.

Księstwa Naddunajskie.

(Towarzystwo akcyonaryuszów francuskich.)

Belgrad, 10. sierpnia. Francuskie towarzystwo akcyonaryuszów objęło pod kierunkiem znanego kapitana Magnan'a kopalinę Majdanpek razem z przestrzenią lesistą wynoszącą 12 mil kwadratowych na użytek przez ciąg lat 30tu, tudzież regulacyę rzeki Morawy. Równocześnie oddano temu towarzystwu budowę kolei żelaznej z Dubrawicy do Kładowy, żeglugę parową na Dunaju i Sawie z Gałaczu do Drynu pod nazwą „Serbsko-francuskie towarzystwo żeglugi parowej“ z 17ma stacyami i budową portu u rzeki Sawy obok przedmieścia belgradzkiego Wenecya.

Turcya.

(P. Lesseps. — Thouvenel. — Wiadomości bieżące.)

Konstantynopol, 17. sierpnia. Pan Lesseps chce znowu pojechać do Anglii dla uchylenia trudności, jakie rząd angielski stawia przedsiębierstwu kanału suezkiego.

— Książę Łabanów, poseł rosyjski przy wysokiej Porcie, otrzymał order Medżidje I. klasy, a dragoman ambasady rosyjskiej, Argyropolos, grunt wartości pół miliona franków.

— Pan Thouvenel obchodził uroczystość Napoleona jak najświetniej: umyślny poseł sułtański składał mu gratulacye. jak również cały korpus dyplomatyczny.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Tryest, 28. sierpnia. Amerykański okręt „Benbolt", który zawinął tu niedawno z cukrem z Hawany, a przed 8 dniami dla braku odbytu odpłynął z ładunkiem swoim do Londynu, rozbił się 25. b. m. pod Brindisi. Załogę uratowano; okręt był asekurowany w Londynie.

Paryż, 27go sierpnia. Zapewniają, że opłata wstępu na giełdę ma być zniesiona, a taksa maklerska od rent i akcyi zmniejszona.

Londyn, 27. sierpnia. Paropływ „Persia" zawinął tu dziś z wiadomościami z Nowego Jorku z 17. b. m. Komendant floty angielskiej niebędzie używał przemocy dla poparcia pretensyi angielskich w Mexyku.

Berlin, 28. sierpnia. Buletyn. Jego król. Mość był wczoraj znowu widocznie zdrowszy, wstawał z łóżka na dłuższy czas, a dziś po spokojnym śnie czuje się wielce pokrzepionym.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 30. sierpnia.

Hotel angielski: PP. Udrycki Adolf, z Rykliniec. — Br. Potten Karol, z Łahodowa. — Brzeżany Maurycy, z Konczak.

Hotel Kuhna: Morylowski Antoni, z Woli góreckiej. — Papara Szczęsny, z Mchawy.

Hotel Krynickiego: Pawlikowski Emil, z Rosolina.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 30. sierpnia.

PP. Kożuchowski Hipolit, do Petersburga. — P.plarski Edmund, do Kamieńca podolskiego.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 29. sierpnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	327.07	+ 13.0°	82.0	południowy	sł.	pochmurno
2. god. po poł.	326.81	+ 23.4°	46.2	„	„	„
10. god. wiecz.	326.52	+ 16.3°	72.2	„	„	pogoda

Cyrk Will. Carré.

Dziś wielkie przedstawienie.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 30. sierpnia.

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zl. —.—. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 79.10. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —, Metaliki po 5% za 100 zł. 74.30; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. — —. po 3% za 100 zł. —.—; po 2½% za 100 zł. —.—; po 1% za 100 zł. — Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. —.—; z r. 1839 za 100 zł. —.— z roku 1854 za 100 zł. —.—. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po 4½% za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. — —; po 2½% za 100 zł. —.—; po 2¼% za 100 zł. — —; po 2% za 100 zł. — —; po 1¾% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. — —; po 4½ za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu —.—; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1869 —.—. Lombardoweneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 900 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 213.80; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. —; towarzystwa kolei żelaznej państwa —.—; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50% wpłaty — —; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.—.; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —.—; lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. —.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr —.—.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesiecy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—.; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. — —; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka —.—; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 100.50. Berlin za 100 talarów —.—. Wrocław za 100 talar. —.—. Frankfurt n. M. za 100 zł. połudn. niemieck. waluty —.—. Genua za 100 lirów piemonckich —.—. Hamburg za 100 marko banko —.—. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich — —. Londyn za 10 funtów szterl. 117.25. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. —.—. Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.—.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich —.—. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5.53, dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—.

Kurs lwowski.

Dnia 30 sierpnia.		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	48	5	54
Dukat cesarski	„ „	5	54	5	58
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	41	9	54
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	82	1	87
Talar pruski	„ „	1	74	1	78
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	82	13	82	75
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	73	48	74	7
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	78	50	79	15

Dnia 30. sierpnia.	zł.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po . . . . . . wal. austr.	—	—
„ przedał „ „ 100 po	83	—
„ dawał „ „ 100	82	25
„ żądał „ „ 100	—	—
Wartość kupona od 100 złr.	—	68 5/8

KRONIKA.

Ofiary przesłane patryotycznemu towarzystwu w Wiedniu.

Z obwodu stryjskiego: Ofiarowali PP. Lejsor Atlas właściciel domu w Żurawnie 2 zł., Izak Bajdorf kupiec w Żurawnie 3 zł., Michał Wojnicki dzierzawca Bujanowa 10 zł., Floryan Wysocki właściciel Hrehorowa 7 ft. szarpii i obligacye długu państwa na 20 złr. m. k.; gmina Balicze podróżne 2 zł. 10 c.; Stanisław Zarewicz właściciel Zawadki 5 zł., gminy powiatu żurawińskiego 54 koszul, 23 spodni płóciennych i 530 ft szarpii, Cordier c. k. pensyonowany podpułkownik w Stryju 3 ft. szarpii, Vlasitsch c. k. pensyonowany major i Małgorzata Palmenisch w Stryju po 3 ft. szarpii, Ignacy baron Kannenwurf w Dołhołuce 2 zł., Antoni Terlecki w Stryju 1 zł. 5 c., Wojciech baron Brunicki w Bereznicy 5 zł., kilku mieszkańców Stryja razem 92 ft. 22 łut. szarpii, gminy: Daszawa 7 ft. 2 łut. szarpii i 1 zł. 30 c., Nieżuchów 16 ft. szarpii, Bereznica 11 ft., Kawczykąt 6 ft., Dołhe 8 ft., Dołholuka 11 ft., Dobrzany 6 ft., Tatarsko 5 ft., Lubieńce 2 ft. 24 łut., Strzałków 11 ft., Machliniec 5 ft. 16 łut. szarpii i 1 zł. 70 c., Podhorce 3 ft., Grabowce 11 ft. szarpii, Siechów 1 zł. 5 c., Wola Dołhołucka 1 zł. 5 c., Strutyn wyżny 52 ft. 20 łut. szarpii, Broszniów 20 ft., Krechowice 30 ft., Rypne 28 ft., Reszniate 26 ft., Lecówka 16 ft., Tużyłów 40 ft., Janówka 41 ft., Kniażowskie 17 ft., Spas 19 ft., Perehińsko 52 ft. 18 łut. szarpii i bandażów, w Wojniłowie: Jan Międzychowski przełożony powiatu 1 zł. 7 c., Antoni Spoczyński aktuaryusz powiatowy 1 zł., Mikołaj Ołonkowski kancelista powiatowy 30 c., Albin Chrzanowski właściciel dóbr 9 zł. 43 c., Salamon Lenobel dzierzawca dóbr 1 zł., imx. Jan Chodorowicz gr. k. pleban 1 zł., państwo Bukaczowce 5 zł., Antoni Wierzchowski zarządca dóbr 2 zł. 10 c., Michał Łużański leśniczy 2 zł., Maciej Kunaszowski właściciel dóbr 2 zł. 10 c., Jan Terlecki dyurnista 1 zł., Eliasz Weissberg kupiec 2 zł., Anczel Feintuch kupiec 2 zł., Chaim Weissberg kupiec 2 zł., Chaim Grossnas kupiec 1 zł., imx. Józef Kusz, rz. k. pleban 5 zł., i kilka gmin powiatu wojniłowskiego 726 ft. szarpii i bandażów

(O kolei galicyjskiej) donoszą z Przeworska z 22. sierpnia: Budowa naszej galicyjskiej kolei żelaznej postępuje raźno, i niewątpimy o tem bynajmniej, że z dniem 1. listopada r. b. otworzą już przestrzeń z Rzeszowa do Przeworska. Szyny położono już z Rzeszowa do Łańcuta, zkąd dalej pracują usilnie. Ostatniemi dniami zabrano się gorliwie do budowania dalszej linii ze stacyi naszej do Przemyśla. Do najważniejszych przedmiotów budowy na tej przestrzeni należy bezsprzecznie most na rzece Radzie pod Radymnem i na Sanie pod Przemyślem. Pierwszy wznosić się będzie 9 sążni nad powierzchnią wody — gdyż właśnie w tem miejscu jest kolej nasza najbardziej podniesiona — a drugi zwróci uwagę piękną i szczególną budową swoją. Na obydwóch punktach idą roboty bez przerwy.

(Podróż balonem z Ameryki do Europy.) P. Lamountain, jeden z trzech żeglarzy nadpowietrznych, którzy dnia 1. lipca odbyli śmiałą i pamiętną żeglugę nadpowietrzną z St. Louis do jeziora Erie, miał dnia 11. b. m. puścić się tym samym balonem z Watertown, w państwie nowojorskiem. Na sporządzenie balonu olbrzymiego do podróży zamierzonej do Europy jeszcze tego lata, złożyli mu ludzie majętni do 20.000 dolarów.

Rozmaitości nr. 35.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

1. Mickiewicz Adam, przez Placyda Szcz. (C. d.)
2. Zbiory archiwalne. Dokument do historyi fundacyi klasztoru Karmelitańskiego we Lwowie (c. d.)
3. Woda i jej własności.
4. Nowe dzieła medyczne.
5. Sprostowanie.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.